

سیستم های اطلاعاتی حسابداری

ادامه فصل دوم

سیستم اطلاعاتی حسابداری:

سیستم اطلاعاتی حسابداری عهده دار وظیفه تبدیل داده های اطلاعاتی به گزارش های سودمند مالی و ارائه آنها به مدیریت درون سازمان و مراجع بیرون از سازمان جهت تصمیم گیری می باشد.

ویژگی های سیستم اطلاعاتی حسابداری:

- ۱ - سیستم اطلاعاتی حسابداری از جامعیت برخوردار است. یک مقوله و مفهوم سیستمی برخوردار است.
- ۲ - سیستم اطلاعاتی حسابداری هر نوع سازمان از جمله بنگاه های اقتصادی و موسسات غیرانتفاعی و بخش های دولتی و خصوصی را در بر می گیرد.
- ۳ - گستره ارائه محصولات اطلاعاتی یک سیستم حسابداری مراجع بیرونی و مراجع درونی سازمان مدیران سطوح مختلف را در بر می گیرد.
- ۴ گزارش های قابل استخراج از سیستم اطلاعاتی حسابداری مبنای تصمیم گیری قرار گرفته و می تواند دارای ارزش افزوده قابل ملاحظه ای باشد.

رابطه بین سیستم اطلاعاتی مدیریت و حسابداری:

سیستم اطلاعاتی حسابداری یکی از بخش های تشکیل دهنده سیستم اطلاعاتی مدیریت است که از تمام ویژگی ها و خصوصیات سیستم اطلاعاتی مدیریت برخوردار است یعنی هدفمند است دارای ورودی داده های اطلاعاتی است فرآیند پردازش داده را طی می کند محصول اطلاعات ایجاد می کند دارای محیط پیرامونی سیستم است و نظام کنترلی و بازخورد اطلاعاتی ناظر بر کارکرد آن است.

اطلاعاتی که توسط سیستم اطلاعاتی حسابداری تهیه می شود:

الف - اطلاعات مربوط به ثبت نتایج:

این گروه اطلاعات حوادث و اتفاقات انجام شده در گذشته را نشان می دهند مانند صورت سود و زیان ترازنامه و غیره.

ب- اطلاعات هشدار دهنده:

اطلاعاتی هستند که موجب جلب توجه استفاده کنندگان از اطلاعات می شوند مانند گزارش مغایرت بودجه.

ج- اطلاعات تصمیم گیری:

اطلاعاتی هستند که برای تصمیم گیری استفاده می شوند و جهت برنامه ریزی مالی ضروری می باشد و معمولاً از نظر زمانی آینده را شامل می گردند.

پردازش اطلاعات:

پردازش اطلاعات **در معنای عام** یعنی فرا آوردن و آمار کردن اطلاعات نامنظم مربوط به مجموعه‌ای از واقعیات به منظور فراهم آوردن اطلاعات مورد نظر در قالبی منظم می باشد .

در حسابداری پردازش اطلاعات به فرایندی گفته می شود که واقعیات مربوط به رویدادها معاملات و عملیات مالی را از اسناد و مدارک اولیه استخراج و با انجام دادن اقداماتی منظم و پیاپی از قبیل ثبت طبقه بندی و تلخیص آن ها را به شکل صورت ها و گزارش های مالی مورد نظر و مفید در می آورد .

نکته: ورودی ها در این جریان اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی ثبت شده در اسناد و مدارک اولیه مانند چک ها و صورتحساب می باشد همچنین خروجی ها صورت ها و گزارشات مختلف مالی که آماده شده اند مانند صورتحساب فروش و تراز آزمایشی و صورت سود و زیان و ترازنامه و ... است.

❖ برای اینکه سیستم اطلاعاتی حسابداری بتواند نیازهای تصمیم‌گیرندگان را برآورده کند باید مجموعه متشکل از موارد زیر باشد:

الف - تعدادی **عملیات** که از طریق انجام آنها اطلاعات خام اولیه به اطلاعات پردازش شده مورد نیاز تصمیم‌گیرندگان تبدیل شود.

ب- تعدادی **کنترل‌های مالی** که با هدف تضمین صحت و تمامیت ثبت رویدادها و اطلاعات مالی تولید شده توسط سیستم باید در درون سیستم تعبیه شوند.

❖ **مراحل** که در درون یک سیستم اطلاعاتی حسابداری طی می‌شوند:

مرحله ۱ - شناسایی رویداد و جمع آوری اطلاعات خام

مرحله ۲ - تعیین آثار مالی مرتبط با رویداد و سپس سنجش و اندازه‌گیری ابعاد مالی رویداد بر حسب ریال (این کار از طریق تنظیم اسناد حسابداری انجام می‌شود)

مرحله ۳ - ثبت آثار و ابعاد مالی در مجموعه شامل دفاتر و سوابق

مرحله ۴ - تلخیص اطلاعات ثبت شده در دفاتر و سوابق (از طریق استخراج مانده حسابها از دفاتر و تلخیص دفاتر در قالب تراز آزمایشی)

مرحله ۵- تنظیم صورتهای مالی و گزارشات مالی متناسب با نیازهای استفاده کنندگان.

همچنین در هر یک از مراحل پنجگانه بالا لازم است تعدادی عملیات و کنترلها انجام شود تا اطلاعات خام پردازش شوند همچنین با کنترلهای تعبیه شده می‌توان نسبت به صحت پردازش اطلاعات و صورتهای مالی اطمینان حاصل کرد.

❖ در طراحی هر سیستم اطلاعاتی حسابداری باید پاسخ سوالات زیر (به عنوان اهداف کلی سیستم) مشخص شود:

- ۱- باید برای چه کسی تولید شود؟
- ۲- باید دارای چه خصوصیتی از نظر کمی و کیفی باشد؟
- ۳- باید چگونه و تحت چه شرایطی تولید شود؟
- ۴- باید در چه زمانی تولید و ارائه شود؟

استفاده کنندگان اطلاعات تولید شده توسط سیستم اطلاعاتی حسابداری:

استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری را می توان در چند دسته قرار داد:

الف - استفاده کنندگان درون سازمانی و برون سازمانی

ب - استفاده کنندگان مستقیم (که به نوعی سهم یا منافی در سازمان دارند) و استفاده کنندگان غیر مستقیم) که فقط اطلاعات تولید شده توسط سیستم اطلاعاتی حسابداری را استفاده می کنند سهمی در منابع و دارایی های شرکت ندارند).

نکته: در مقوله سیستم های اطلاعاتی حسابداری آنچه که بیشتر اهمیت دارد تولید اطلاعات مالی مورد نیاز مدیران سازمان است و اگر این اطلاعات تهیه شوند فراهم نمودن اطلاعات مورد نیاز سایر استفاده کنندگان به راحتی امکان پذیر است.